

Ministerie van Economische Zaken

Technische Briefing Omnibus AI & Omnibus Digitaal

Ministerie van Economische Zaken en
Ministerie van Justitie en Veiligheid

Technische Briefing: Omnibus AI & Omnibus Digitaal

- 1 Omnibus en proces
- 2 Algemene inzet
- 3 Omnibus AI
- 4 Omnibus Digitaal – AVG en Europees meldpunt
- 5 Omnibus Digitaal – Data en P2B

A **simpler** and **faster** Europe:

*Communication on implementation
and simplification*

European Commission
2024-2029

Omnibus en proces

- **Mandaat EC 2024-2029:** simplificatie om concurrentievermogen te stimuleren
- **Raadsconclusies:** in 2024 en 2025 meerdere malen belang simplificatie benadrukt.
- De digitale omnibussen vormen samen het 7e omnibuspakket

Omnibus en proces

- **Omnibus:** Wetgevend pakket om meerdere wetten tegelijk te wijzigen.
- **Doel:** Administratieve lasten verlagen

Proces

- Focus op snelle afronding van de onderhandelingen
- Antici-werkgroep (AGS)

Algemene inzet Digitale Omnibussen

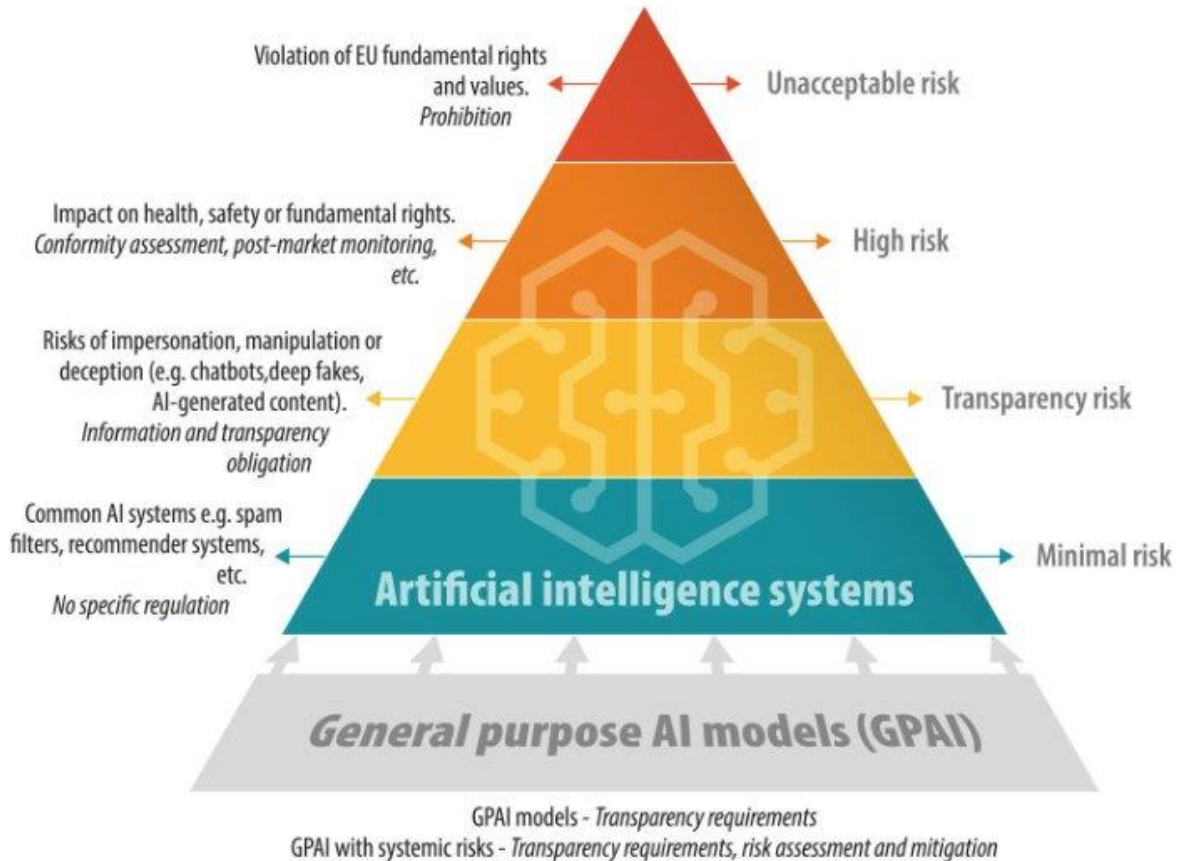
- Versimpelen, verduidelijken en stroomlijnen van digitale wetgeving en dat de doelen van de wetgeving daarbij overeind blijven.
- Praktische tools en ondersteuning
- Consistente toepassing en uitleg binnen de EU

Ministerie van Economische Zaken

Omnibus AI

EU AI act risk-based approach

Source: European Commission.

EPRS | European Parliamentary Research Service

AI-verordening

- Creëert een Europese gemeenschappelijke markt voor de ontwikkeling en het gebruik van AI-systemen.
- AI-systemen moeten veilig zijn en fundamentele rechten respecteren.
- Eisen verschillen per risicocategorie
- Treedt stapsgewijs in werking tussen februari 2025 en augustus 2027

Omnibus AI: overzicht wijzigingen

Gewijzigde implementatietijdlijn

Ingangsdatum hoog-risico regels gekoppeld aan beschikbaarheid van standaarden en ondersteunende instrumenten. Uiterste datum: december 2027 (Annex III) / augustus 2028 (Annex I).

Aanpassing verplichting AI-geletterdheid

Inspanningsverplichting aan Commissie en lidstaten in plaats van verplichting voor aanbieders en gebruikers van AI.

Flexibelere post-market monitoring

Geen verplicht geharmoniseerd monitoringplan meer. Commissie publiceert wel richtsnoeren.

Uitbreiding sand boxes, testmogelijkheden, richtsnoeren en toezichtstaken Europese Commissie

Regulatory sandbox op EU-niveau, bredere toegang tot testmogelijkheden en aanvullende richtsnoeren. Exclusieve bevoegdheid Europese Commissie voor AI-systemen VLOPs, VLOSEs en bepaalde GPAI-modellen

Verwijderen registratieplicht AI-systemen die toch niet hoog risico zijn

Geen verplichting tot registratie meer voor AI-systemen die in hoog-risico context worden gebruikt, maar zelf geen hoog-risico AI-systeem zijn wegens beperkte/procedurele taken.

Gebruik bijzondere persoonsgegevens voor biasdetectie

Nieuwe wettelijke basis voor verwerking bijzondere persoonsgegevens voor bias-detectie en –correctie voor alle AI-systemen

Uitbreiding vereenvoudigingen

Bepaalde vereenvoudigingen voor microbedrijven en het MKB worden uitgebreid naar een grote groep bedrijven: versimpelde technische documentatie en proportioneel kwaliteitsmanagementsysteem.

Stroomlijnen processen aangemelde instanties

Eén aanmeldprocedure voor verschillende wetten en één aanmeldsysteem

Omnibus AI: Beoordeling voorstellen

Gewijzigde implementatietijdlijn

De koppeling van inwerkingtreding aan een Commissiebesluit brengt onzekerheid met zich mee. Voorkeur voor korter uitstel voor Annex III.

Aanpassing verplichting AI-geletterdheid

Belangrijk om AI-geletterdheid te bevorderen bij personeel dat met AI werkt. Oude verplichting gaf onduidelijkheid en onzekerheid. Nog onduidelijkheid hoe effectief nieuwe verplichting AI-geletterdheid zal bevorderen.

Flexibelere post-market monitoring

Positief

Uitbreiding sand boxes, testmogelijkheden, guidance en toezichtstaken Europese Commissie

Positief, met enkele kanttekeningen.

Verwijderen registratieplicht

Verlaagt de transparantie over het gebruik van AI-systemen in hoog risico context en bemoeilijkt het toezicht op deze systemen. Levert slechts een beperkte verlichting van regeldruk op.

Gebruik bijzondere persoonsgegevens voor biasdetectie

Het kabinet bestudeert verder of deze risico's proportioneel zijn tot het doel van detecteren en corrigeren van bias en of deze risico's voldoende kunnen worden beperkt met het huidige voorstel.

Uitbreiding vereenvoudigingen

Positief

Stroomlijnen processen aangemelde instanties

Positief

Ministerie van Economische Zaken

Omnibus Digitaal

Algemene Verordening Gegevensbescherming

- › De AVG regelt de verwerking van persoonsgegevens in de Europese Unie.
- › De AVG heeft twee doelen:
 - Beschermen van het grondrecht op bescherming van persoonsgegevens;
 - Waarborgen van het vrije verkeer van persoonsgegevens binnen de Unie.
- › Basisbeginselen van de AVG zien op een eerlijke, veilige en transparante verwerking van persoonsgegevens, waarbij individuele burgers de controle houden.
- › Uitgangspunt in de AVG is daarbij dat de last die naleving van deze regels met zich meebrengt voor verwerkingsverantwoordelijken, in verhouding staat tot de risico's voor fundamentele rechten die een gegevensverwerking met zich meebrengt.

Omnibus Digitaal: overzicht wijzigingen AVG

Aanpassing definities

- Definitie van het begrip “persoonsgegevens” (artikel 4 (1) AVG) wordt aangepast n.a.v. de jurisprudentie van het Hof van Justitie van de EU (o.a. Single Resolution Board-Arrest).
- Definitie van “wetenschappelijk onderzoek” wordt gecodificeerd in art. 4 (38) AVG (nieuw).

Bijzondere persoonsgegevens in AI-context

- Uitzondering op het verbod op verwerken van bijzondere persoonsgegevens voor residuele bijzondere persoonsgegevens bij ontwikkeling en exploitatie van en AI systemen zoals bedoeld in de AI verordening.

Rechten van betrokkenen

- Beperking van het recht op informatie op grond van artikel 15 AVG indien de bij de verordening verleende rechten worden misbruikt voor andere doelen dan de bescherming van persoonsgegevens. (artikel 12 (5) AVG);
- Beperking van de informatieplicht (artikel 13 AVG) m.b.t. sommige niet-gegevensintensieve activiteiten (artikel 13 (4) AVG) en wetenschappelijk onderzoek (artikel 13 (5)).

Automatische besluitvorming

- Voor automatische besluitvorming vereiste noodzakelijkheid, wordt niet pas noodzakelijk als het besluit alleen met uitsluitend geautomatiseerde middelen kan worden genomen (artikel 22)

Meldplicht datalekken

- Meldplicht aan toezichthouder geldt alleen nog bij waarschijnlijk hoog risico voor rechten en vrijheden van natuurlijke personen (Artikel 33 (1) AVG)
- Verlenging meldtermijn van 72 naar 96 uur (artikel 33 (1) AVG)
- EDPB stelt “model” op voor “hoog risico” datalekken (artikel 33 (6)).

Zwarte en witte lijsten (DPIA's)

- EDPB stelt lijst op van gegevensverwerkingen waarvoor een DPIA verplicht is (zwarte lijst)
- EDPB stelt lijst op van gegevensverwerkingen waarvoor geen DPIA verplicht is (witte lijst)
- EDPB verzendt de lijsten aan de CIE, die de lijsten evalueert en vervolgens in uitvoeringshandeling ex 93 AVG vaststelt.

Gerechtvaardigd belang bij verwerking in AI-context

- Regeling dat “gerechtvaardigd belang” grondslag is voor het verwerken van persoonsgegevens om AI-modellen te trainen, tenzij andere Unie- of nationale wetgeving uitdrukkelijk toestemming vereist en dergelijke belangen zwaarder wegen dan de belangen of fundamentele rechten en vrijheden van de betrokkene die bescherming van persoonsgegevens vereisen, met name wanneer de betrokkene een kind is (artikel 88 Quater),

E-privacy

- De regels over gegevensverwerking voor cookies worden ondergebracht onder de AVG.
- Opslaan van persoonsgegevens of verkrijgen van toegang tot reeds op de eindapparatuur van een natuurlijke persoon opgeslagen persoonsgegevens behoeft onder bepaalde voorwaarden geen toestemming bij geaggregeerde statistieken en veiligheidsdoelstellingen (artikel 88bis (2) (c) en (d)).
- Geautomatiseerde cookievoorkeuren via standaardinstellingen (artikel 88 ter)

Omnibus Digitaal: beoordeling wijzigingen AVG

Algemeen

- BNC fiche bespreekt het kabinetsstandpunt over de voorgestelde wijzigingen van de AVG.
- Het kabinet steunt het doel van de Commissie om regeldruk te verlagen door simplificatie, zonder ondermijning van het huidige niveau van gegevensbescherming.
- Het kabinet heeft bij een aantal fundamentele wijzigingen serieuze zorgen, die het niveau van gegevensbescherming wezenlijk dreigen te verminderen zonder de ervaren regeldruk wezenlijk te verlichten.
- Om de impact van het voorstel goed te beoordelen is een impactassessment door de Commissie en de opinie van de EDPB/EDPS van veel waarde.

Aanpassing definities

De EDPB en de EDPS kunnen in dit stadium al onderstrepen dat de voorgestelde wijziging van de definitie van persoonsgegevens verder lijkt te gaan dan de recente jurisprudentie van het HvJ-EU en verder gaat dan een gerichte wijziging van de AVG, die afbreuk kan doen aan het grondrecht op gegevensbescherming (EDPB/EDPS 4-12-2025)

Bijzondere persoonsgegevens in AI-context

Juist vanwege de gevolgen die de verwerking van deze bijzondere persoonsgegevens voor de betrokkenen kunnen hebben, genieten deze extra bescherming. Wanneer deze ook mogen worden verwerkt [in AI-context] is het extra belangrijk dat er goede randvoorwaarden zijn (BNC-Fiche)

Rechten van betrokkenen

Met betrekking tot het inzage-recht en de informatielicht, leven zorgen over de noodzaak en het bereik van de voorgestelde beperkingen daarop.

Automatische besluitvorming

Hiermee wordt een verduidelijking beoogd, in principe geen inhoudelijke wijziging.

Meldplicht datalekken

“In de praktijk zien we dat organisaties de risico's van een datalek vaak (bewust of onbewust) onderschatten. De AP heeft ervoor gezorgd dat alle getroffen mensen alsnog op de hoogte werden gesteld (...). Met deze wijziging uit de omnibusvoorstellen heeft de AP geen zicht meer op deze gevallen: zo gaat de ‘corrigerende functie van de meldplicht verloren. “(Position Paper AP 12 januari)

Witte en zwarte lijsten DPIA's

Het kabinet steunt een verplichting tot de publicatie van zwarte en witte lijsten door de EDPB. Verschuiving van deze bevoegdheden naar de Commissie zou echter leiden tot het risico van meer politieke besluitvorming. (BNC-fiche)

Gerechtvaardigd belang bij verwerking in AI-context

“Deze bepaling suggereert een verruiming die er niet is. In andere woorden: deze wijziging is overbodig en creëert alleen meer verwarring.” (Openbaar Position Paper AP d.d. 12 januari)

E-privacy

NL is positief over het doel om consent-moeheid te bestrijden.
Kabinet positief over geautomatiseerde kunnen weigeren of toestaan van cookies, lagere regeldruk.

Europees meldpunt

- Eén Europees toegangspunt (*single entry point*) voor incidentmeldingen, beheerd door ENISA
- Samenbrengen van rapportageverplichtingen uit de CRA, NIS2-richtlijn, CER-richtlijn, AVG, DORA en eIDAS.

Omnibus Digitaal: overzicht wijzigingen Europees meldpunt

- Amendering van de NIS2-richtlijn, CER, AVG, DORA en eIDAS zodat incidentmeldingen via het Europese toegangspunt moeten gaan verlopen.
- Inrichting, beheer en beveiliging van een Europees meldpunt door ENISA. Nog veel onduidelijk over de inrichting en (technische) specificaties.

Omnibus Digitaal: beoordeling voorstel Europees meldpunt

- Positief over doel om cybersecuritywetgeving te simplificeren en harmoniseren en regeldruk te verlagen
- Onvoldoende inzichtelijk of een Europees meldpunt daadwerkelijk zal zorgen voor lastenverlichting en simplificatie
- Vragen en zorgen over overlap met nationale meldprocessen en dienstverlening: belang behoud nationale meldstructuren
- Beveiligings- en continuïteitsrisico's
- Kabinet kijkt naar alternatieve oplossingen voor simplificatie, harmonisatie en verlagen regeldruk

THE EUROPEAN DATA STRATEGY

SHAPING EUROPE'S
DIGITAL FUTURE

February 2020
#DigitalEU

Creating a single market for data will make the EU more competitive globally and will enable innovative processes, products and services.

Datawetgeving

- Creëert een Europese gemeenschappelijke markt voor data:
 - Waar hoogwaardige data beschikbaar is voor innovatie en adresseren maatschappelijke uitdagingen
 - In lijn met Europese waarden en regels

Datawetgeving

- **Dataverordening:** Regelt de toegang en gebruik van data uit verbonden apparaten en clouddiensten
- **Datagovernanceverordening (DGA):** regelt de betrouwbaarheid en neutraliteit bij het delen van gegevens door bedrijven, consumenten en overheden
- **Free Flow of Datarichtlijn (FFD):** Beoogt belemmeringen voor het vrije verkeer van niet-persoonsgebonden gegevens in de EU weg te nemen.
- **Open Data Richtlijn:** Regelt hergebruik van overheidsinformatie

Omnibus Digitaal: overzicht wijzigingen data

Samenvoeging FFD, ODR, DGA en Dataverordening

Overlappende definities en verplichtingen worden daarbij samengevoegd.

Uitzonderingen op bepalingen voor overstappen clouddiensten

Voor diensten waarvoor de contracten voor 12 september 2025 zijn afgesloten en die op maat zijn gemaakt voor specifieke klanten of worden aangeboden door een mkb of small mid cap (SMC).

Nieuwe waarborgen voor bescherming van bedrijfsgeheimen in data uit verbonden apparaten

Waar er risico is op lekken naar entiteiten uit derde landen

Schrappen bepaalde verplichtingen

FFD wordt grotendeels geschrapt. Regels voor interoperabiliteit van slimme contracten uit Dataverordening.

Versoepeling eisen voor data-altruïstische organisaties en databemiddelingsdiensten

Certificering voor databemiddelingsdiensten wordt vrijwillig.

Beperking reikwijdte bevoegdheid voor overheidsinstanties om data op te vragen in situaties van 'uitzonderlijke noodzaak'

Bevoegdheid nu enkel in te zetten in algemene noodsituaties

Mogelijkheid voor overheidsinstanties om andere voorwaarden en tarieven te stellen aan zeer grote bedrijven

Waaronder zeer grote online platforms (VLOPs) en zeer grote online zoekmachines (VLOSEs), zoals gedefinieerd onder de Digitalemarktenverordening

Aanpassing regels Europese Raad voor Gegevensinnovatie (EDIB)

Lidstaten kunnen nu ook deelnemen aan EDIB en toezicht cloudbepalingen Dataverordening niet langer bij EDIB belegd.

Omnibus Digitaal: beoordeling voorstel data

Samenvoeging FFD, ODR, DGA en Dataverordening

Positief

Uitzonderingen op bepalingen voor overstappen clouddiensten

Creëert onduidelijkheid voor gebruikers van clouddiensten en belemmeren hun keuzevrijheid. Met name de uitzondering voor maatwerk-diensten kan ertoe leiden dat de huidige situatie met vendor lock-in langer gehandhaafd blijft.

Nieuwe waarborgen voor bescherming van bedrijfsgeheimen in data uit verbonden apparaten

Positief

Schrappen bepaalde verplichtingen

Positief

Versoepeling eisen voor data-altruïstische organisaties en databemiddelingsdiensten

Positief over versoepeling, maar voorkeur dat certificering databemiddelingsdiensten verplicht blijft. Het kabinet zou het schrappen van de verplichtingen voor data-altruïstische organisaties ook steunen.

Beperking reikwijdte bevoegdheid voor overheidsinstanties om data op te vragen in situaties van 'uitzonderlijke noodzaak'

Positief en volledig schrappen van deze verplichtingen zou het kabinet ook steunen

Mogelijkheid voor overheidsinstanties om andere voorwaarden en tarieven te stellen aan zeer grote bedrijven

Het kabinet staat kritisch tegenover dit voorstel omdat hier geen sprake van versimpeling.

Aanpassing regels Europese Raad voor Gegevensinnovatie (EDIB)

Positief, met enkele kanttekening m.b.t coördinatie

Platform-to-Business (P2B)-verordening

- Beschermt ondernemers die zakendoen met digitale platforms
- Transparantievereisten voor platforms en regels voor geschilbeslechting

Omnibus Digitaal: overzicht wijzigingen P2B

- De verordening wordt ingetrokken, m.u.v. enkele definities en klachtenmechanisme, die tot 2032 in stand blijven (wegens verwijzingen in andere regelgeving).
- Digitaledienstenverordening (DSA) en Digitalemarktenverordening (DMA) bevatten overlappende transparantievereisten en verplichtingen m.b.t. geschilbeslechting.

Omnibus Digitaal: beoordeling voorstel P2B

- Positief dat wordt gekeken naar manieren om regels voor platforms te vereenvoudigen.
- Er is overlap met de DMA en DSA, maar niet volledig. De reikwijdte en inhoud verschilt.
- Volledige intrekking is te rigoureuus en doet af aan het beschermingsniveau van zakelijke gebruikers van platforms (m.n. MKB).
- Zonder de P2B kan de ACM geen toezicht meer houden op problemen die ondernemers ondervinden op platforms die buiten Nederland gevestigd zijn.
- Geen signalen bekend vanuit het bedrijfsleven dat de P2B tot (significante) regeldruk leidt.
- Bij ACM regelmatig meldingen over niet-naleving van de P2B door platforms.

Slot: beoordeling geheel

- Het kabinet kan veel aanpassingen steunen omdat deze digitale wetgeving versimpelen, verduidelijken en stroomlijnen terwijl de doelen van de wetgeving daarbij overeind blijven.
- Een deel van de voorstellen gaat echter verder dan versimpeling en/of verlaagt niet effectief de regeldruk.
- In het bijzonder bij een aantal wijzigingen aan de AVG heeft het kabinet serieuze zorgen.

Vragen?